

УДК 636.92.082.4.+636.92.087.11

ІНТЕНСИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ КРОЛЕМАТОК

Данілова Т.М., к с.-г. н.

Харківська державна зооветеринарна академія

Резюме. Вивчали інтенсивність використання самок з застосуванням напівущільнених окролів та вплив термінів відлучення молодняку на продуктивність.

Ключові слова: кролі, кролематки, окрол, молодняк, ріст, розвиток, продуктивність.

Актуальність теми. В умовах вирощування кролів зростає значення раціонально організованого розмноження, планомірного втручання в біологічні процеси відтворення безперебійного виробництва продукції і підвищення продуктивності тварин.

Відомо, що чим у більш старшому віці відсаджують кроленят від самок, тим краще вони потім ростуть і розвиваються. Але при пізньому відлученні молодняку недосить інтенсивно використовуються самки. Тому, пошук шляхів інтенсивного використання самок є актуальним.

Методика досліджень. Методика роботи передбачала сполучення вирощування кроленят з напівущільненими окролами самок. В досліді були 60 самок породи сірий велетень у віці 10 місяців, які були аналогами за живою масою. Передбачалося тричі відсаджувати від них кроленят та суміщати лактацію і сукрільність за схемою наведеною в таблиці 1.

Таблиця 1

Схема дослідів

Група	Кількість піддослідних самок	Маса на початок дослідів, кг		Вік при відлученні кроленят, дн.	На який день лактації спарювалися самки
		самки	самця		
I	20	4,35	4,2	40	30—35
II	20	4,43	4,2	50	35 — 40
III	20	4,37	4,3	60	40 — 45

Раціон тварин всіх груп був однаковим. Його основою були кормові гранули до складу яких входили: ячмінь, овес, пшениця, кукурудза, висів-

ки пшеничні, соєвий шрот, трав'яне, рибне і м'ясо-кісткове борошно, дріжджі гідролізні, крейда, сіль і мікродобавки.

Після окрола зважували самок і їх приплід, гнізда вирівнювали, залишаючи з самкою 6-7 кроленят. Пізніше зважували молодняк у віці 20,40, 50, 60, 90 і 135 днів. Визначали запліднюваність і плідність самок з урахуванням сезону року, вихід кроленят на самку по кількості, що збереглася до 60-денного віку.

Результати досліджень. Дослідження показали, що різні строки відсадження кроленят по-різному впливають на запліднюваність, плідність самок, ріст, розвиток і збереженість молодняку в підсисний період і після відлучення. Протягом року від самок I групи в середньому було отримано 5,2 окрола, II групи - 5,1, III групи - 4,7 окролів (табл. 2).

Таблиця 2

Продуктивність кролематок, гол.

Група	Отримано окролів по групі	Народилося кроленят по групі, гол.		Запліднюваність	Середня плідність,	Залишено кроле-	В середньому під однією самкою за рік	Вирощено ділових до віку 60 днів за рік	
		всього	у т.ч. живих					гол	%
I	99	842	785	92,9	8,5	589	29,4	25,4	86,4
II	100	807	793	93,3	8,0	621	31,1	26,6	85,5
III	91	827	827	95,8	9,0	632	31,6	27,5	87,0

Тривалий підсисний період вплинув на збереженість молодняку як у підсисний, так і в післявідлучний період. В I групі до 40-денного віку в підсисний період пало 12,3% кроленят, після відлучення - 10,7%; в II групі за 50 днів підсисного періоду відхід склав 10,5%, а після відлучення - 5,9; в III групі за 60 днів того ж періоду пало 13,5% молодняку, а після відлучення - 0,9%.

Запліднюваність і плідність самок всіх піддослідних груп протягом року були високими. Цьому сприяла: як нормована повнораціонна годівля, так і застосування деяких технологічних прийомів. Але у жовтні - грудні спостерігалось зниження відтворної здатності самок: запліднюваності - на 9-10%, а плідності на - 1-2 кроленя. Кращі показники у кролів III групи очевидно пояснюється їхнім спарюванням у більш ранній термін.

У результаті високої запліднюваності, плідності, інтенсивного використання самок (сполучення вагітності з лактацією) вихід кроленят у всіх групах був досить високим - 25,6-27,5 голови. У III групи вихід молодняку був найвищим, що пояснюється кращою його збереженістю.

Інтенсивне використання самок, тривала лактація і напівущільнені окроли не чинили негативного впливу на їх відтворні здатності і на загаль-

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

ний стан: маса тварин під кінець року збільшилась до 4,67-4,7 кг (на 5,7-7,7%).

На розвиток кроленят впливає, як спадкова ознака так і елементи технології при вирощуванні. Нами був вивчений ріст та розвиток молодняку кролів за період їх вирощування з моменту народженні до 135-денного віку.

Велике значення має жива маса кролів, яка залежить від темпів росту і розвитку та від факторів утримання, годівлі та особливостей технології на які слід звертати увагу на протязі всього періоду вирощування. Середня маса кроленят піддослідних груп у різні вікові періоди надається в табл. 3.

Таблиця 3

Динаміка живої маси кроленят

Група	Середня маса кроленят (г).						
	Вік, дн.						
	при народженні,	20, M±m	40, M±m	50, M±m	60, M±m	90, M±m	135, M±m
I	60,9±0,4	333±3,1	988±9,5	1237±10,2	1226±20,0	2130±31,0	3256±27,0
II	60,6±0,4	334±2,1	983±6,9	1200±10,0	1378±20,0	2170±32,0	3390±36,0
III	59,8±0,4	332±3,1	936±7,6	1255±11,4	1527±19,0	2344±37,0	3570±26,0

Як видно з даних таблиці 3 кроленята при народженні у самок трьох груп мали практично однакову живу масу і до 20 дня майже не відрізнялися за цим показником. В 40-денному віці кроленята III групи мали нижчу живу масу на 52 та 47 г, а починаючи з 50 і до 135-денного віку молодняк цієї групи розвивався краще, переваги за живою масою у них склали від 18 до 301 грами.

Скоростиглість має велике економічне значення. Розводити тварин навіть менш крупних, але, які швидше досягають забійних кондицій, вигідніше, ніж пізньоспілих. Інтенсивність росту кролів визначається, як правило середньодобовими приростами живої маси. Інтенсивність росту піддослідних кролів у різні вікові періоди надається в таблиці 4.

Таблиця 4

Динаміка середньодобових приростів живої маси кролів, (г)

Група	Середньодобовий приріст маси на 1 голову в (г)						
	Період, днів						
	від народження до 20 днів	від 20 до 40	від 40 до 50	від 50 до 60	від 60 до 90	від 90 до 135	В середньому за весь період
I	13,2 ±11,1	32,7±8,6	24,9±10,2	11,9±11,1	30,0±19,6	25,0±19,0	22,9±20,3
II	13,4±10,2	32,4±9,8	21,7±12,1	17,8±12,0	26,4±19,8	27,1±12,3	23,3±20,1
III	13,6±9,9	30,2±10,1	31,9±9,9	27,2±10,9	27,2±10,3	27,2±10,1	26,2±19,8

Як видно з таблиці 23 молодняк від народження і до 40-денного віку розвивався рівномірно у всіх групах., до 20-денного віку середньодобові прирости маси молодняку становили 13,6-13,7 г, від 20 до 40 днів енергія його росту збільшилася більш ніж у два рази (приріст маси 30,2-32,2 г). Зниження інтенсивності росту в кроленят II групи в період з 40 до 50 дня підсисного періоду, очевидно, пов'язане з вагітністю, що наступила у самок і зниженням їх молочної продуктивності.

Різні строки підсисного періоду в кроленят по-різному відобразилися на їх рості і розвитку після відлучення. При відлученні в 40-денному віці в молодняку I групи спостерігалось різке зниження середньодобових приростів маси (з 32,7 до 11,9 г). Кроленята, що перебували із самками більш тривалий час, перенесли відсадження спокійніше: в II групі прирости маси знизилися з 21,7 до 17,8 г (18,0%), а в III групі зниження маси не було.

Надалі до 90-денного віку краще розвивався молодняк I групи, від 90 і 135 днів - II і III груп. За 135 днів вирощування більше збереглося кроленят в III групі (84,6%).

Висновки

1. Для більш інтенсивного використання самок та збільшення виходу кроленят, слід застосувати напівущільнені окроли.

2. Цілорічні напівущільнені окроли при продовженому підсисному періоді дозволяють підвищити інтенсивність використання самок кролів одержувати від них від 4,7 до 5,2 окрола за рік. Таке використання самок не чинить негативного впливу на їх відтворні здатності й загальний стан, на ріст, розвиток і збереженість молодняку.

Література

1. Вакуленко І.С. Породні особливості росту і розвитку кролів / І. С. Вакуленко, О.П. Санько / Вісник Черкаського інституту агропромислового виробництва: Міжв. темат. збірник наук, праць. - Ч., 2005. -Вил. 5. - С. 158-165.

2. Вакуленко І.С. Ефективність кролівництва на різних фермах/ І. С. Вакуленко, Поладян З. А. // Тваринництво України. - 2006. - № 5. – С. 26 - 27.

3. Ібатуллін І. І. Показники забою та якості м'яса молодняку кролів за різних рівнів протеїну й лізину в раціоні Я. І. Ібатуллін, В. Є. Попов, Д. П. Уманець. - Вісник аграрної науки. - 2009.

4. Трояновський М. М. Кролів розводити вигідно /Практичний посібник з кролівництва/ Трояновський М. М. - Медобори, 2010.-120 с.

ИНТЕНСИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КРОЛЕМАТОК

Данилова Т.Н., к. с.-х. н.

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Резюме. Изучали интенсивность использования самок с применением полууплотненных окролов и влияние сроков отсадки молодняка на продуктивность

Ключевые слова: кролики, крольчихи, окрол, молодняк, рост, развитие, продуктивность.

INTENSIVE USE OF RABBIT FEMALES

Danilova T.N.

Summary. The intensity of use of females with application of the half condensed parturition and influence of terms of weaning on productivity.

Key words: rabbits, a rabbit of a uterus, parturition, young growth, growth, development, efficiency.
